

Het leven van de heilige Porphyrios de Kavsohaliviet, herdacht op 2 december

*Vertaling vanuit het engelstalige Synaxarion
uitgegeven door 'Sebastian Press' voor de VSA en Canada, en door Indiktos en het heilig klooster van de
Aankondiging aan onze Vrouwe, Ormylia (Chalkidiki), Griekenland,
van de hand van priestermonnik Makarios de Simonopetriet.*

Oudvader Porphyrios werd geboren op 7 februari in 1906, in het dorp van de heilige Johannes Karystia nabij Aliveri, in de provincie Evia. Zijn ouders waren arme maar vrome landbouwers. Zijn vader heette Leonidas Bairaktaris en zijn moeder Eleni, dochter van Antonios Lambrou. Bij zijn doop werd hem de naam Evangelos gegeven, hij was de vierde van vijf kinderen en de derde van de vier die het overleefd had. Zijn oudste zus, Vassiliki, overleed toen ze een jaar oud was. Vandaag leeft enkel nog zijn jongste zus, die non is.

Zijn vader had een monastieke roeping maar was toch geen monnik geworden. Hij was wel voorzanger in het koor van het dorp en de heilige Nektarios deed geregeld beroep op zijn diensten tijdens zijn reizen door het gebied. Maar armoede dwong hem naar Amerika te emigreren om er aan de aanleg van het Panamakanaal te werken.

De oudvader was maar twee jaar naar de school in zijn dorp geweest, de leraar was meestal ziek en de kinderen leerden niet veel. Eens hij zag hoe het zat, verliet Evangelos de school om op de familieboerderij te werken en hij zorgde voor de weinige dieren die ze bezaten. Hij begon te werken toen hij acht jaar oud was. Hoewel hij nog erg jong was, werkte hij in een steenkoolmijn om meer geld te kunnen verdienen. Later werkte hij ook in een kruidenierswinkel in Halkida en in Piraeus. Zijn vader had hem de Smeekbede (Paraklesis) aan de Moeder Gods (Panagia) geleerd, en verder alles over ons geloof wat hij kon. Als kind ontwikkelde hij zich snel. Hijzelf vertelde ons dat hij acht jaar oud was toen hij zich voor het eerst begon te scheren. Hij zag er veel ouder uit dan hij was. Van kinds af aan was hij erg serieus, ijverig en toegewijd.

Wanneer hij voor de schapen zorgde, en zelfs toen hij in de kruidenierswinkels werkte, las hij langzaam het leven van de heilige Johannes de Hutbewoner. Omdat hij het voorbeeld van de heilige wou volgen, vertrok hij vele malen naar de Athosberg maar om verschillende redenen geraakte hij er niet en keerde hij terug naar huis. Uiteindelijk, toen hij veertien of vijftien jaar oud was, trok hij opnieuw naar de Athosberg, deze keer was hij vastberaden te blijven en deze keer slaagde hij daar ook in.

De Heer, die toeziet op het lot van ons allen, liet de dingen op zulk een wonderbaarlijke manier verlopen dat Evangelos zijn toekomstige geestelijke vader - de hieromonnik Panteleimon - ontmoette op de veerboot tussen Thessaloniki en de Heilige Athosberg. Vader Panteleimon nam de jongeman onder zijn hoede. Evangelos was nog niet volwassen en zou niet toegelaten worden op de Heilige Berg maar vader Panteleimon vertelde de mensen dat hij zijn neef was en zo werd zijn toegang verzekerd.

Zijn oudvader, vader Panteleimon, bracht hem naar Kavsokalivia naar de hut (kalivi) van de heilige Georgios. Vader Panteleimon leefde er met zijn broer, vader Ioannikios. De bekende monnik, de gezegende Hatzigeorgios, had daar ook ooit gewoond.

Zo vond oudvader Porphyrios in één klap twee geestelijke vaders. Hij gaf aan beide met veel vreugde zijn absolute gehoorzaamheid. Hij omarmde het kloosterleven met grote ijver, zijn enige klacht was dat zijn oudvaders niet genoeg van hem eisten. Hij vertelde ons niet veel over zijn ascetische strijd en we hebben weinig details. Uit het weinige dat hij aan zijn geestelijke kinderen vertelde, kunnen we vaststellen dat hij vol vreugde en voortdurend hard streed. Hij wandelde blootvoets langs de rotsige en besneeuwde paden van de Heilige Berg. Hij sliep nauwelijks en dan enkel met een deken op de vloer van de hut, hij liet zelfs het raam openstaan wanneer het sneeuwde. 's Nachts maakte hij veel prostraties, waarbij hij zich tot zijn middel uitkleedde zodat hij niet overmand werd door slaap. Hij werkte; houtsnijwerk of buiten bomen hakken, slakken verzamelen of over lange afstanden zakken vol aarde op zijn rug dragen, zodat er een tuin kon worden aangelegd op het rotsachtige terrein bij de hut van de heilige Georgios.

Hij verdiepte zich ook in de gebeden, diensten en hymnen van de Kerk en leerde ze vanbuiten terwijl hij handwerk verrichte. Doordat hij voortdurend het evangelie herhaalde en het bijgevolg vanbuiten leerde, was hij niet meer in staat gedachten te hebben die niet goed of zelfs nutteloos waren. Hij omschreef zichzelf tijdens die jaren als "*altijd in beweging*". Echter, het onderscheidende kenmerk van zijn ascetische strijd was niet de fysieke inspanning die hij leverde maar eerder zijn complete gehoorzaamheid aan zijn oudvader. Hij was volledig afhankelijk van hem, zijn eigen wil verdween in die van zijn oudvader. Hij had totale liefde voor, vertrouwen in en toewijding aan zijn oudvader. Hij identificeerde zichzelf volledig met hem en nam het gedrag van zijn oudvader volledig over. Hierin vinden we de kern van alles, in zijn gehoorzaamheid ontdekken we het geheim, de sleutel tot zijn leven.

De ongeschoolde jongen uit de tweede klas, die de Heilige Schriften als woordenboek gebruikte, wist zichzelf zo te onderrichten. Door te lezen over zijn geliefde Christus slaagde hij erin om slechts in enkele jaren tijd, evenveel en zelfs meer te leren dan wij met al onze comfort en luxe. Wij hadden scholen en

universiteiten, leraren en boeken ter beschikking. Maar het vurige enthousiasme van deze jonge novice hadden we niet. We weten niet exact wanneer, maar zeker niet lang nadat hij de Heilige Berg had bereikt, kreeg hij het monnik tonsuur en de naam Nikitas.

Het zou ons niet mogen verbazen dat de goddelijke genade op deze jonge monnik rustte, die zo vervuld was met vuur voor Christus en alles voor Zijn liefde gaf. Hij heeft nooit stilgestaan bij zijn inspanningen en strijd.

Het was nog vroeg in de morgen en de hoofdkerk van Sokalivia was gesloten. Nikitas stond echter in de hoek van de kerkingang te wachten tot de klokken luidden en de deuren opengingen. Hij werd gevolgd door de oude monnik Dimas, een voormalige Russische officier van over de negentig, een asceet en eigenlijk een heilige. Vader Dimas keek om zich heen om te controleren of er niemand anders was. Hij merkte de jonge Nikitas aan de ingang niet op. Hij begon volledige prostraties te maken en te bidden voor de gesloten deuren van de kerk. De goddelijke genade stroomde over van de heilige vader Dimas en stortte uit over de jonge monnik Nikitas, die toen geestelijk klaar was het te ontvangen. Het gevoel was onbeschrijfelijk. Onderweg terug naar de hut, nadat hij tijdens de Goddelijke Liturgie die ochtend de Heilige Communie had ontvangen, had hij zo een intens gevoel dat hij ter plekke stopte, zijn handen uitstreekte en luid riep, "Eer aan u, o God! Eer aan u, o God! Eer aan u, o God!".

Na het bezoek van de Heilige Geest, was er een fundamentele verandering gebeurd aan de psychosomatische ingesteldheid van de jonge monnik Nikitas. Het was een transformatie die rechtstreeks komt van de rechterhand van God. Hij verwierf bovennatuurlijke gaven en werd bekleed met macht van bovenaf.

De eerste tekenen van deze gaven werden duidelijk toen zijn oudvaders op de terugweg waren van een verre reis. Hij kon hen vanuit een zeer grote afstand "zien", hij "zag" hen daar waar ze waren, hoewel ze niet te zien waren met het menselijk oog. Hij biechtte dit op aan vader Panteleimon die hem adviseerde zeer voorzichtig te zijn met deze gave en het niemand te vertellen. Advies dat hij zeer zorgvuldig opvolgde totdat hem iets anders werd gezegd.

Meer gaven volgden. Zijn gevoeligheid voor de dingen rondom hem verscherpte en zijn menselijk vermogen ontwikkelde zich ten volle. Hij luisterde naar en herkende stemmen van vogels en dieren in die mate dat hij niet enkel wist waar ze vandaan kwamen, maar ook wat ze zeiden. Ook zijn reukvermogen was zo ontwikkeld dat hij vanop grote afstanden geuren kon herkennen. Hij kende verschillende soorten aroma's en hun samenstellingen. Na nederig gebed, kon hij tot in de diepten van de aarde zien en de verre uithoeken van de ruimte. Hij kon door water en rotsformaties heen kijken. Hij zag aardolievelden, radioactiviteit, eeuwenoude en begraven monumenten, verborgen graven, spleten in de diepten van de aarde, ondergrondse bronnen, verloren iconen, taferelen van gebeurtenissen die eeuwen eerder hadden plaatsgevonden,

gebeden die in het verleden opgeheven waren, goede en kwade geesten, de menselijke ziel zelf. Zowat alles! Hij proefde de kwaliteit van water dat uit het diepste van de aarde kwam. Hij stelde vragen aan de rotsen en ze vertelden hem over de geestelijke strijd van asceten die hem voorgingen. Hij keek naar mensen en genas ze. Hij raakte mensen aan en maakte ze beter. Hij bad en zijn gebed werd waarheid. Hij heeft deze gaven van God echter nooit bewust voor zichzelf gebruikt. Hij vroeg nooit om genezing van zijn kwalen, hij probeerde nooit persoonlijk gewin te halen uit de kennis die hem verleend werd door de goddelijke genade.

Wanneer hij de gave van onderscheidingsvermogen (*diakriseis*) gebruikte, werden de verborgen gedachten van de menselijke geest aan hem geopenbaard. Met de genade Gods, kon hij het verleden, het heden en de toekomst, allemaal tegelijk zien. Hij bevestigde dat God alwetend en almachtig is. Hij was in staat de gehele schepping te observeren en aan te raken, van aan de randen van het universum tot in de diepte van de menselijke ziel en haar hele geschiedenis. De uitspraak van de heilige Paulus, "*Maar alles is het werk van een en dezelfde Geest, die aan ieder Zijn gaven uitdeelt zoals Hij het wil*" (1 Kor 12:11) gold zeker en vast voor oudvader Porphyrios. Hij was echter maar een mens en ontving de goddelijke genade die van God komt, onze God die uit eigen redenen soms niet alles onthult. Een leven dat in genade geleefd wordt, is een onbekend mysterie voor ons. Meer praat over deze kwestie zou een grove inbreuk zijn op zaken die wij niet begrijpen. De oudvader wees hier altijd op wanneer iemand zijn gaven aan iets anders toeschreef dan genade. Hij benadrukte dit feit steeds opnieuw en zei, "Het is niet iets dat is aangeleerd, het is geen vaardigheid, het is genade!"

Zelfs nadat hij werd overschaduwd door de goddelijke genade, zette de jonge leerling van de Heer zijn ascetische strijd voort zoals voorheen, met nederigheid, goddelijke ijver en een ongekennde leergierigheid. De Heer wou nu van hem een leraar en hoeder van zijn rationele schapen maken. Hij had hem beproefd, getest en vond hem geschikt voor de job.

De monnik Nikitas had er nooit, maar dan ook nooit aan gedacht de Heilige Berg te verlaten en terug te keren naar de wereld. Zijn goddelijke, alles verterende liefde voor onze Heiland, dreef hem ertoe te wensen en dromen van een leven in de open woestijn, volledig alleen, met als enige metgezel zijn geliefde Jezus. Afgemat door zijn bovennatuurlijke ascetische strijd kreeg hij echter, bij het verzamelen van slakken op de rotswanden, ernstige pleuritis. Hierdoor waren zijn oudvaders gedwongen hem naar een klooster in de wereld te sturen, zodat hij weer beter kon worden. Hij gehoorzaamde en keerde terug naar de wereld, maar zodra hij hersteld was, keerde hij terug naar de plaats van zijn inkeer. Hij werd weer ziek en deze keer stuurden zijn oudvaders hem, met grote droefheid, voorgoed terug naar de wereld.

Zo vinden we hem op negentienjarige leeftijd als monnik leven in het klooster van de heilige Charalambos, Lefkon, dicht bij de plaats waar hij geboren was. Niettemin ging hij verder met de regel die hij geleerd had op de Heilige Berg, zijn psalmen, etc. Hij moest echter wel het vasten minderen totdat zijn gezondheid beter was.

In dit klooster ontmoette hij de aartsbisschop van Sinai, Porphyrios III, die er te gast was. Na een gesprek met Nikitas, merkte hij de deugdzaamheid op en de goddelijke gaven die hij bezat. Hij was zo onder de indruk dat hij hem op 26 juli 1927, op het feest van de heilige Paraskevi tot diaken wijdde. De volgende dag, op het feest van de heilige Panteleimon promoveerde hij hem tot het priesterschap als lid van het Sinaietenklooster, hij kreeg de naam Porphyrios. De priesterwijding vond plaats in de kapel van de heilige metropool van Karystia, in het bisdom Kymi. De metropoliet van Karystia, Panteleimon Phostini nam ook deel aan de dienst. Oudvader Porphyrios was slechts eenentwintig jaar oud.

Hierna benoemde de inzittende metropoliet van Karystia, Panteleimon, hem met een officieel bevelschrift tot biechtvader. Hij voerde dit "talent" dat hem gegeven werd uit met menslievendheid en hard werk. Hij bestudeerde de "Handboek van de Biecht". Wanneer hij echter letterlijk toepaste wat er geschreven stond in verband met boetedoening, werd hij erg bezorgd. Hij besepte toen dat hij elke gelovige individueel moest aanpakken. Hij vond antwoord in de geschreven werken van de heilige Basilius, die adviseerde, *"We schrijven al deze dingen zodat u de vruchten van bekering kunt proeven. We houden geen rekening met de tijd die het kost, maar we nemen de wijze van berouw op."* Hij nam dit advies ter harte en paste het toe. Zelfs op late leeftijd, herinnerde hij jonge biechtvaders aan dit advies.

Op deze manier gesticht, legde de jonge hieromonnik Porphyrios zich met de genade Gods succesvol toe op zijn werk als geestelijke vader in Evia, tot in 1940. Hij ontving dagelijks grote aantallen gelovigen voor de biecht. Vaak hoorde hij urenlang de biecht zonder pauze. Zijn reputatie als geestelijke vader, kenner van zielen en betrouwbare gids verspreidde zich snel doorheen de omgeving. Dit betekende dat veel mensen naar zijn biechtstoel bij het heilige klooster van Lefkon, dichtbij Avlona in Evia toe stroomden. Soms gingen er hele dagen en nachten voorbij waar hij onophoudelijk, zonder rust zijn goddelijk werk vervulde, dit sacrament. Hij hielp iedereen die tot hem kwam met zijn gave van onderscheidingsvermogen, gidste hen naar zelfkennis, echte belijdenis en een leven in Christus. Met dezelfde gave onthulde hij valstrikken van de duivel en redde hij zielen van zijn slechte hinderlagen en listen.

In 1938 ontving hij van de metropoliet of Karystia, de bevoegdheid van archimandriet, "ter ere van de dienst die u tot nu toe aan de kerk hebt gegeven als geestelijke vader, en voor de deugdzame hoop die onze Heilige Kerk voor u

koestert." Geschreven door de metropoliet, wiens hoop, door de genade Gods, verwezenlijkt werd.

Na korte tijd priester te zijn in de parochie van Tsakayi, Evia en in het klooster van de heilige Nikolaos van Ano Vathia, werd hij door de inzittende metropoliet als priester aangeduid van het dorp Tsakayi, Evia. Sommige van de oudere dorpelingen koesteren tot op de dag van vandaag, nog goede herinneringen aan zijn aanwezigheid daar. Hij was weggegaan van het klooster van de heilige Charalambos omdat het veranderd was in een vrouwenklooster. Dus rond het jaar 1938 leefde hij in de ruïnes van het verlaten heilige klooster van de heilige Nikolaos, Ano Vathias, Evia in het rechtsgebied van de metropoliet van Halkida.

Toen de onrust van de Tweede Wereldoorlog Griekenland naderde, schakelde de Heer Zijn gehoorzame dienaar Porphyrios in en wees Hij hem een nieuwe post toe, dicht bij zijn strijdend volk. Op 12 oktober in 1940, kreeg hij de taak van tijdelijke priester in de kapel van de heilige Gerasimos in de Polikliniek in Athene, dat zich bevindt op de hoek van Socrates- en Piraeusstraat, dicht bij het Omonia Plein. Hij had deze functie zelf aangevraagd uit de barmhartige liefde die hij voor zijn lijdende medemens had. Hij wou dicht bij hen zijn, tijdens de moeilijkste tijd in hun leven wanneer ziekte, pijn en de schaduw des doods onthulden hoe tevergeefs hoop is, buiten hoop in Christus.

Er waren andere sollicitanten met uitstekende referenties die ook geïnteresseerd waren in die functie maar de Heer verlichtte de directeur van de Polikliniek. De nederige en charmante Porphyrios, ongeschoold naar wereldlijke normen, maar wijs in de Heer, werd gekozen. De persoon die deze keuze maakte, uitte later zijn verbazing en vreugde bij het vinden van een ware priester en zei, "Ik heb een perfecte priester gevonden, volgens de wil van Christus." Hij diende in de Polikliniek als kapelaan gedurende dertig jaar en vervolgens, om zijn geestelijke kinderen bij te staan die hem daar zochten, nog eens drie jaar als vrijwilliger. Ook hier, net zoals in zijn rol als kapelaan die hij vervulde met veel liefde en toewijding, vierde hij de diensten met dezelfde wonderbaarlijke toewijding, nam de biecht af, vermaande en genas zielen, en vaak ook lichamelijke kwalen. Hij trad ook op als geestelijke vader voor al degenen die naar hem toe kwamen. *"Gij weet zelf, dat deze handen voorzien hebben in mijn eigen behoeften en in die van mijn gezellen."* (Hand. 20:34)

Oudvader Porphyrios, die geen academische kwalificaties had, stemde ermee in kapelaan te worden in de Polikliniek voor een zeer laag loon. Het was niet genoeg om zichzelf, zijn ouders, en enkele andere familieleden die op hem rekenden, te onderhouden. Hij moest werken voor de kost. Hij zette achtereenvolgens een kippenboerderij en dan een weverij op touw. In zijn vurigheid om diensten op de meest verheffende manier te vieren, legde hij zichzelf toe op de samenstelling van aromatische stoffen, die dan gebruikt konden worden bij de voorbereiding van de wierook die in de goddelijke

eredienst gebruikt werd. In feite deed hij in de jaren 70 een originele ontdekking. Hij combineerde houtskool met aromatische extracten waarmee hij dan de kerk bewierookte met zijn eigen langzaam brandend houtskool, dat de zoete geur van geestelijkheid vrijmaakte. Het lijkt erop dat hij de details van zijn ontdekking nooit heeft prijsgegeven. Vanaf 1955 pachtte hij het kleine klooster van de heilige Nikolaos, Kallisia, dat behoorde tot het heilige klooster van Pendeli. Hij cultiveerde systematisch het land eromheen en stak er erg veel werk in. Hier wou hij het klooster stichten, dat hij uiteindelijk elders heeft gebouwd. Hij verbeterde de waterputten, bouwde een irrigatiesysteem, plantte bomen en ploegde de aarde met een graafmachine dat hij zelf opereerde. Al deze dingen voerde hij samen uit met zijn kerkelijke plicht -vierentwintig uur per dag- als kapelaan en biechtvader. Hij hechtte veel waarde aan werken en gunde zichzelf geen moment rust. Uit ervaring leerde hij de betekenis van de woorden van Abba Isaak de Syriër, *“God en Zijn engelen vinden vreugde in noodzaak, de duivel en zijn werkers vinden vreugde in ledigheid.”*

Op 16 februari 1970, na vijfendertig jaren dienst als priester, ontving hij een klein pensioen van het Verzekeringsfonds van de Griekse Kerk en verliet hij de Polikliniek. In wezen bleef hij echter tot zijn vervanger arriveerde. Zelfs daarna bleef hij de polikliniek bezoeken om zijn vele geestelijke kinderen er te ontmoeten. Rond 1973, verminderde hij uiteindelijk zijn bezoeken aan de polikliniek en ontving hij in de plaats zijn geestelijke kinderen bij de heilige Nikolaos in Kallisia, Pendeli, waar hij de liturgie vierde en de biecht afnam.

Oudvader Porphyrios leed -naast de ziekte die hem gedwongen had de Heilige Berg te verlaten en waardoor zijn linkerzijde bijzonder gevoelig bleef- in verschillende perioden ook aan veel andere kwalen. Tegen het einde van zijn dienst aan de polikliniek, kreeg hij een nieraandoening. Hij werd echter pas geopereerd toen de ziekte al vergevorderd was. Dit kwam doordat hij moeiteloos doorwerkte ondanks zijn ziekte. Hij was eraan gewend geraakt, “tot aan de dood” gehoorzaam te zijn. Hij was zelfs gehoorzaam aan de directeur van de Polikliniek, die opperde de operatie uit te stellen zodat hij de diensten van de Grote Week kon vieren. Door dit uitstel kwam hij in een coma terecht. De dokters vertelde zijn familie om zijn begrafenis alvast voor te bereiden. Door de goddelijke wil en tegen alle medische verwachtingen in, keerde de oudvader echter terug naar het aardse leven om zijn dienst aan de leden van de Kerk verder te zetten. Een tijd daarvoor had hij zijn been gebroken, waar tevens een wonderbaar verhaal van de heilige Gerasimos aan verbonden is, aan wie de polikliniek opgedragen is. Hier bovenop verergerde ook zijn hernia -waar hij tot aan zijn dood aan leed- die hij opliep door de zware belasting die hij de hele weg tot in Tourkovounia droeg, waar hij lang heeft gewoond.

Op 20 augustus 1978, toen hij bij de heilige Nikolaos in Kallisia was, kreeg hij een hartaanval (myocardiale beroerte). Hij werd met spoed naar het ziekenhuis gebracht, waar hij twintig dagen verbleef. Toen hij de ziekenboeg verliet, zette hij

zijn herstel voort in de huizen van sommige van zijn geestelijke kinderen in Athene. Dit was omwille van drie redenen. Ten eerste kon hij niet naar de heilige Nikolaos in Kallisia, aangezien er geen weg was en hij veel te lang zou moeten wandelen. Verder beschikte zijn huis in Tourkovounia niet eens over de meest essentiële behoeften. Ten laatste was het belangrijk dat hij dichtbij dokters leefde.

Later, toen hij zich had gevestigd in een tijdelijk onderkomen in Milesi, de plaats van het klooster dat hij gesticht had, werd hij geopereerd aan zijn linkeroog. De dokter had een fout gemaakt dat het zicht in dat oog had vernietigd. Na enkele jaren werd de oudvader volledig blind. Tijdens die operatie had de dokter, zonder toestemming, hem een zware dosis cortisone gegeven. De oudvader was bijzonder gevoelig voor medicatie, en dan vooral voor cortisone. Het gevolg van deze injectie was voortdurende maagbloedingen, die elke drie maanden opnieuw terugkwamen. Door deze maagbloedingen kon hij geen gewoon voedsel eten. Hij at zichzelf met slechts enkele lepels melk en water per dag. Dit putte hem fysiek zo uit dat hij op een bepaald moment niet meer rechtop kon zitten. Hij kreeg twaalf bloedtransfusies, allemaal in zijn woonst in Milesi. Uiteindelijk, na weer op sterven na dood te zijn, overleefde hij het door de genade Gods.

Van toen af aan was zijn lichamelijke gezondheid serieus aangetast. Hij zette zijn bediening als geestelijke vader wel zo goed als hij kon voort, hij nam de biecht echter steeds in kortere periodes af en leed steeds meer aan verscheidene gezondheidsproblemen en had verschrikkelijke pijn. Zo verloor hij inderdaad geleidelijk aan zijn zicht, totdat hij in 1987 volledig blind werd. Hij verminderde gestaag zijn raadgevingen aan de mensen en vermeerderde zijn gebeden aan God voor hen. In stilte bad hij met grote liefde en nederigheid voor iedereen die zijn gebeden en hulp van God vroeg. Met geestelijke vreugde zag hij de goddelijke genade op hen inwerken. Zo werd ouderling Porphyrios een duidelijk voorbeeld van de woorden van de heilige apostel Paulus, *“Kracht wordt juist in zwakheid volkomen.”*

Het was een lang gekoesterde droom van de oudste om zelf een klooster te stichten, om een monastieke stichting te bouwen waar bepaalde vrome vrouwen, geestelijke dochters van hem, in konden leven. Hij had gezworen aan God dat hij deze vrouwen niet in de steek zou laten wanneer hij de wereld zou verlaten omdat ze jarenlang trouwe helpers van hem waren geweest. Naarmate de tijd verstreek, zou het mogelijk zijn voor andere vrouwen die zich aan de Heer wilden wijden, om zich daar ook te vestigen. Zijn eerste gedachte was om het klooster in Kallisia, Pendeli te bouwen op het land dat hij in 1955 gepacht had van het klooster van Pendeli. Hij heeft de eigenaars vaak geprobeerd te overtuigen, hetzij om hem het vereiste land te schenken of het hem te verkopen. Het mocht echter niet baten, het leek er nu op dat de Heer, de wijze Bestuurder en Verlener van alles, een andere plaats bestemd had voor deze onderneming. Zo richtte de oudvader zijn blik op een ander gebied in zijn zoektocht naar

onroerend goed. Ondertussen stelde hij echter, samen met geestelijke kinderen van hem, het wettelijk handvest van de stichting van het klooster op en legde hij het voor aan de juiste kerkelijke autoriteiten. Omdat hij nog geen specifieke ligging had gekozen waar zijn klooster gebouwd zou worden, gaf hij Tourkovounia, Athene aan als ligging. Hier had hij een eenvoudig, klein stenen huis, dat zonder het basiscomfort sinds 1948 zijn armzalige verblijfplaats was. De oudvader deed niets zonder de zegen van de kerk, en dus vroeg en kreeg hij in dit geval de canonieke goedkeuring van zowel zijn eminentie, de aartsbisschop van Athene en van de Heilige Synode. Hoewel de relevante procedures in 1978 gestart waren, had hij pas in 1981, na een hele hoop procedurele bureaucratie en andere moeilijkheden te overkomen, het voorrecht het Heilige Klooster van de Transfiguratie van de Verlosser te aanschouwen, erkend door een presidentieel decreet en gepubliceerd in het Staatsblad.

De oudvader was lang voor zijn beroerte al begonnen aan de zoektocht naar een geschikte ligging voor het klooster, toen hij al zeker wist dat het niet in Kallisia zou zijn. Met uiterste zorg en grote ijver zocht hij onvermoeibaar naar een ligging met de meeste voordelen. Toen zijn kracht na de beroerte enigszins was hersteld en wanneer hij zich er klaar voor voelde, zette hij de intensieve zoektocht naar de ligging voort. Hij spaarde kosten noch moeite, hij reisde door heel Attika, Evia en Viotia, in de auto's van enkele van zijn geestelijke kinderen. Hij zocht naar een mogelijkheid zijn klooster in Kreta, of op een ander eiland, te bouwen. Hij werkte ongelooflijk hard, hij informeerde naar honderden liggingen en bezocht ze ook vaak. Hij raadpleegde veel mensen, reisde duizenden kilometers, maakte talloze berekeningen, woog alle factoren af en uiteindelijk koos en kocht hij eigendom op het terrein van Agia Sotira, Melisi, bij Malakasa, Attica nabij Oropos.

Begin 1980 vestigde hij zich op dit terrein in Melisi, dat eigenlijk gekocht was voor de bouw van het klooster. Eerst leefde hij meer dan een jaar lang in een caravan onder erg erbarmelijke omstandigheden, vooral dan in de winter. Daarna vestigde hij zich in een klein en sjofel huis waar hij drie maanden lang zwaar leed aan aanhoudende maagbloedingen, en waar hij ook talloze bloedtransfusies kreeg. Dit bloed werd met veel liefde gedoneerd door zijn geestelijke kinderen. De bouwwerkzaamheden die de oudvader op de voet volgde, begonnen ook in 1980. Hij betaalde voor het werk met spaargeld dat hij, zijn vrienden en familieleden door de jaren bijeen hadden gebracht met dit doel voor ogen, hij kreeg ook hulp van zijn geestelijke kinderen.

Zijn grote liefde voor zijn medemens was erop gericht hen te leiden naar de vreugde van de Transfiguratie, naar Christus toe. Samen met de heilige apostel Paulus, smeekte hij ons -zijn broeders en zusters- door Gods barmhartigheid, *“stemt uw gedrag niet af op deze wereld. Wordt andere mensen, met een nieuwe visie. Dan zijt ge in staat om uit te maken wat God van u wil, en wat goed is, wat zeer goed is en volmaakt.”* Hij wou ons leiden tot de geestelijke staat waarin hij leefde, volgens

welke wij allen met ontsluitend gezicht, de heerlijkheid des Heren aanschouwen als in een spiegel. Waarbij wij van heerlijkheid tot heerlijkheid in dezelfde beeldtenis veranderd worden, evenals door de geest van de Heer. Dit is ook de reden waarom hij zijn klooster naar de Transfiguratie vernoemde en waarom hij wou dat de kerk aan de Transfiguratie werd gewijd. Uiteindelijk slaagde hij er na jaren in, zijn medewerkers in deze onderneming te beïnvloeden, en slaagde hij in zijn opzet. Na veel overleg en hard werk van de oudvader kwamen ze tot een simpel, behaaglijk, en perfect ontwerp.

Ondertussen gaf de aartsbisschop van Athene -de plaatselijke metropoliet wiens zetel binnen het Atheense aartsbisdom valt- door de canonieke tussenkomst van zijne eminentie toestemming om de kerk binnen zijn jurisdictie in Melisi te bouwen. Het leggen van de fundering vond om middernacht plaats, tussen 25 en 26 februari in 1990 tijdens een nachtwake ter ere van de heilige Porphyrios, bisschop van Gaza de Wonderdoener. Oudvader Porphyrios gaf, ziek en niet in staat de 11 meter naar beneden te klimmen waar de hoeksteen gelegd zou worden, met grote emotie zijn kruis. Vanuit zijn bed bad hij deze woorden, *“O kruis van Christus, maak stevig dit huis. O kruis van Christus, red ons door uw kracht, gedenk o Heer uw nederige dienaar Porphyrios en zijn metgezellen.”* Na gebeden te hebben voor iedereen die met hem had samengewerkt, gaf hij opdracht hun namen op een speciale plaats in de kerk te plaatsen voor hun eeuwige herdenking. De bouw van de kerk -met versterkt beton- begon onmiddellijk. Vergezeld door de gebeden van de oudvader vorderde het zonder enkele onderbreking. Hij kon nog met zijn geestelijke ogen -want hij had zijn natuurlijk zichtvermogen jaren ervoor al verloren- de kerk de laatste fase van dat stadium van haar bouw zien bereiken. Namelijk aan de basis van de centrale koepel. Ze kwamen eigenlijk tot aan dit punt op de dag van het laatste afscheid van de oudvader.

Oudvader Porphyrios had de Athosberg nooit emotioneel achter zich gelaten. Er was geen ander onderwerp dat hem meer interesseerde dan de Heilige Berg, en dan vooral Kavsokalyvia. Hij had daar jarenlang een hut, die op naam stond van een leerling van hem en die hij af en toe bezocht. Toen hij in 1984 hoorde dat de laatste bewoner van de hut van de heilige Georgios voor goed vertrokken was en zijn intrek had genomen in een ander klooster, haastte hij zich naar de heilige grote Lavra van de heilige Athanasios, aan wie het toebehoorde, en vroeg of hij of hij het kon krijgen. Het was bij de hut van de heilige Georgios dat hij voor het eerst zijn monastieke geloften had afgelegd. Hij had er altijd willen terugkeren om de gelofte die hij zo'n zestig jaar geleden eerder had afgelegd te houden, om in zijn klooster te blijven tot zijn laatste ademtocht. Hij was zich nu aan het voorbereiden op zijn laatste reis.

De hut werd hem volgens de gebruiken van de Athosberg gegeven, op 21 september 1984, met de verzegelde belofte van het klooster. Oudvader Porphyrios vestigde er achtereenvolgens verschillende leerlingen van hem. In de

zomer van 1991 waren het er vijf. Dit cijfer vermeldde hij zo'n drie jaar eerder aan een geestelijk kind van hem, als het aantal jaren voor zijn inslapen. Tijdens de laatste twee jaren van zijn aardse leven, sprak hij geregeld over zijn voorbereiding van zijn verdediging voor de gevreesde rechterstoel van Christus. Hij gaf strikte bevelen dat als hij daar zou sterven, zijn lichaam zonder ophef vervoerd en begraven zou worden in Kavsoalyvia. Uiteindelijk besloot hij daarheen te gaan terwijl hij nog leefde, hij sprak over een bepaald verhaal uit het boek 'de Gezegden van de Vaders',

“Een zekere oudvader die, toen hij voelde dat zijn einde naderde, zijn graf had voorbereid, zei tegen zijn leerling: “Mijn zoon, de rotsen zijn glad en steil en je zal je leven in gevaar brengen als je mij alleen naar mijn graf brengt. Laten we nu gaan, terwijl ik nog leef”. Zijn leerling nam hem bij de hand en de oudvader legde zich neer in zijn graf en gaf zijn ziel, in vrede.”

Op de vooravond van het feest van de Heilige Drie-eenheid in 1991, nadat hij te biecht was gegaan bij zijn erg oude en zieke geestelijke vader, verkreeg hij absolutie en verliet hij zijn hut op de Athosberg. Hij installeerde zich en wachtte op het einde, klaar om een goede verdediging te geven voor God. Toen ze een diep graf voor hem gegraven hadden, volgens zijn instructies, dicteerde hij via een geestelijk kind van hem een afscheidsbrief met raad en vergeving aan al zijn geestelijke kinderen. Deze brief van 17 juni werd gevonden tussen zijn monastieke kleding dat uitgelegd was voor zijn begrafenis op zijn sterfdag.

Oudvader Porphyrios ruilde Attika in voor de Athosberg met als verborgen bedoeling nooit meer terug te keren. Hij had met zijn geestelijke kinderen genoeg op zo een manier gesproken, dat ze beseften dat het de laatste keer was dat ze hem zagen. Aan anderen liet hij het enkel doorschemeren. Pas na zijn dood beseften ze wat hij bedoeld had. Natuurlijk vertelde hij aan degenen die het nieuws van zijn dood niet konden verdragen, dat hij (enkel) niet terug zou keren. Hij zei vele dingen over zijn dood, ofwel duidelijk ofwel eerder cryptisch.

Misschien had hij zelf eerder twijfels zoals de heilige apostel Paulus die schreef aan de Filippijnen, “Ik word naar twee kanten getrokken: ik verlang heen te gaan om met Christus te zijn, want dat is verreweg het beste. Maar voor u is het nuttiger dat ik nog hier blijf.”

Zijn geestelijke kinderen in Athene deden voortdurend beroep op hem en hij werd twee keer gedwongen om tegen zijn wil terug te keren naar het klooster. Hier schonk hij troost aan iedereen die het nodig had. Elke keer bleef hij maar enkele dagen, “Dan zult gij, wanneer ik weer bij u kom, een nieuwe reden hebben om op mij te roemen in Christus Jezus.” Daarna haastte hij zich zo snel mogelijk weer naar de Athosberg. Hij verlangde er vurig naar om daar te sterven en rustig begraven te worden temidden van gebed en inkeer.

Tegen het einde van zijn fysieke leven werd hij erg ongerust dat de liefde van zijn geestelijke kinderen zijn wens om alleen te sterven, beïnvloedde. Hij was eraan gewend gehoorzaam te zijn en zich aan anderen te onderwerpen. Daarom zei hij tegen een van zijn monniken, *“Als ik je zeg me naar Athene te brengen, houd me dan tegen, het zal uit verleiding komen.”* Veel vrienden van hem hadden namelijk plannen gemaakt hem terug naar Athene te brengen, omdat de winter eraan kwam en zijn gezondheid achteruitging.

God, die algoed is en die de verlangens vervult van hen die Hem vrezen, vervulde ook de wens van oudvader Porphyrios. Hij maakt hem waardig een gezegend einde te hebben dat uiterst nederig en verborgen was. Hij was enkel omringd door zijn leerlingen op de Athosberg, die samen met hem baden. Op de laatste nacht van zijn aardse leven, ging hij te biecht en bad hij noëtisch. Zijn leerlingen lazen psalm 50 en andere psalmen, en de dienst van de overledenden. Ze zeiden het korte gebed, *“Heer Jezus Christus, ontferm u over mij,”* totdat ze de gebedsregel vervuld hadden van een monnik van de Grote Schema.

Met grote liefde, dienden zijn leerlingen hem met wat hij nodig had, een beetje lichamelijke en veel geestelijke troost. Een lange tijd hoorden ze zijn heilige lippen de laatste woorden fluisteren die uit zijn eerbiedwaardige mond kwamen. Het waren dezelfde woorden die Christus gebeden had op de vooravond van zijn kruisiging, *“opdat wij allen één mogen zijn”*.

Hierna hoorden ze hem enkel één woord herhalen. Het woord dat we aan het einde van het Nieuwe Testament vinden, aan het einde van de Goddelijke Apocalyps (*Openbaring*) van de heilige (apostel) Johannes, *“Kom”* (*“Ja, kom, Heer Jezus”*). De Heer, zijn geliefde Jezus, kwam. De heilige ziel van oudvader Porphyrios verliet zijn lichaam om 4.31u in de ochtend van 2 december, 1991 en reisde op naar de hemel.

Zijn eerbiedwaardige lichaam -gekleed op de monastieke wijze- werd in de hoofdkerk van Kavsoalyvia geplaatst. Volgens de gewoonte lazen de vaders er de hele dag het evangelie en in de nacht hielden ze een nachtwake. Alles verliep volgens zijn gedetailleerde, mondeling overgebrachte instructies. Om fouten te vermijden waren ze op papier gezet.

In de vroege ochtend, op 3 december 1991, bedekte de aarde de eerbiedwaardige overblijfselen van de heilige oudvader, in het bijzijn van enkele monniken van de heilige Skete van Kavsoalyvia. Toen pas werd -in overeenstemming met zijn wensen- zijn heengaan aangekondigd. Het was die tijd van de dag waarop de lucht roze kleurt en het de helderheid weerkaatst van de naderende nieuwe dag. Voor veel zielen een symbool van de oudvaders' overgang van de dood naar het licht en het leven.

Het voornaamste kenmerk van oudvader Porphyrios gedurende zijn hele leven was zijn allesomvattende nederigheid. Dit ging gepaard met zijn absolute

gehoorzaamheid, zijn warme liefde, zijn onwankelbaar geduld met zulke ondraaglijke pijnen. Hij stond bekend om zijn wijze bescheidenheid, zijn onvoorstelbaar onderscheidingsvermogen, grenzeloze leergierigheid, buitengewone kennis -een waar geschenk van God- en niet van zijn -onbestaande- wereldse scholing. Zijn onuitputtelijke liefde voor hard werk en onophoudelijk nederig en daarom ook succesvol gebed. Verder ook zijn pure orthodoxe overtuigingen -zonder enige vorm van fanatisme-, zijn levendige maar grotendeels onzichtbare en ongekende leergierigheid in de zaken van onze heilige Kerk, zijn doeltreffend advies, de vele aspecten van zijn onderricht, zijn lankmoedigheid, diepzinnige toewijding en de eerbiedwaardige manier van het vieren van de heilige diensten en het langdurige offer dat hij zorgvuldig verborgen hield tot aan het einde.

De oudvader leerde ons dat het basiselement van het geestelijke leven in Christus, het grote mysterie van ons geloof, de eenheid is met Christus. Het is die zin van vereenzelviging met onze broeder, het dragen van elkaars lasten, het leven voor anderen zoals we leven voor onszelf, het zeggen van het "*Heer Jezus Christus, ontferm U over mij*" en dat die *mij* de pijn en problemen van onze naasten omvat en voor ons de betekenis krijgt van 'lijden zoals zij lijden, juichen zoals zij juichen'. Hun val wordt onze val, evenals hun terug opstaan. Daarom waren zijn laatste woorden, zijn laatste smeekbede aan God, zijn laatste gebed, zijn grootste verlangen, dat wij één zouden worden. Dat is waar hij naar hunkerde, wat hij wenste en verlangde. Hoeveel problemen werden opgelost en hoeveel zonden werden vermeden op deze prachtige en simpele manier.

Is mijn broeder gevallen? Dan ben ik gevallen. Hoe kan ik het hem kwalijk nemen als ik degene ben die in fout is? Is mijn broeder welvarend? Dan ben ik welvarend! Hoe kan hem benijden aangezien ikzelf zegevier.

De oudvader wist het hier is waar de boze zijn grootste strijd voert omdat het onze meest zwakke plek is. We stellen onze eigen belangen op de eerste plaats, we scheiden ons af, we willen de gevolgen van onze daden voor onszelf ontvluchten. Wanneer die geest echter de overhand heeft, is er geen heling voor ons. We moeten samen met alle anderen gered willen worden. Samen met Gods heilige moeten ook wij zeggen, "*Kunt U hen toch geen vergiffenis schenken? Als dat niet gaat, schrap mij dan uit het boek dat U hebt geschreven.*" of zoals de apostel van Christus, "*Waarlijk, ik zou wensen zelf verolocht en van Christus gescheiden te zijn, als ik mijn broeders en stamverwanten daarmee kon helpen.*"

Dit is liefde. Dit is de kracht van Christus. Dit is de essentie van God. Dit is de koninklijke wijze van het geestelijke leven. We moeten Christus -Die alles is- liefhebben, door zijn broeders en zusters lief te hebben, voor dewelke -zelfs voor de geringste- Hij gestorven is.